

Forslag til indsatser indenfor fremtidens handicapområde

Helhedsorienterede og sammenhængende ungeforløb

Mathias

Julie

RUDERSDAL
KOMMUNE

Indhold

Forord	4
Hvordan er et ungeforløb i dag - i Rudersdal Kommune	6
Hvad er et ungeforløb?.....	6
Hvem er målgruppen?.....	7
Hvordan ser et ungeforløb konkret ud i dag i kommunen?.....	7
Benspænd i et ungeforløb	8
Forslag til fremtidige indsatser	10
Hvem har vi talt med?	10
De unge fortæller	11
Forældrene fortæller.....	11
Indsatsområde 1: Kontakt (ung)	12
Indsatsområde 2: Dialog (ung)	13
Indsatsområde 3: Selvstændighed (ung)	14
Indsatsområde 4: Information undervejs (forældre)	15
Indsatsområde 5: Overgangssituationer (forældre).....	15
Indsatsområde 6: Samarbejdet om den unge (forældre)	16
Bilag Hvordan ser et ungeforløb ud i Rudersdal Kommune?	18

Forord

Projektet Fremtidens handicapområde skal være med til at skabe de bedst mulige udviklings- og livsbetingelser for borgere med handicap i Rudersdal. Projektet skal afdække forventninger og ruste Rudersdal til at imødekomme de fremtidige behov hos borgerne.

Som led i projektet er der udarbejdet vision og mål for fremtidens handicapområde. Det er sket i et samarbejde mellem borgere, Handicapråd, ledere og medarbejdere. Visionen er ledestjernen i arbejdet mod fremtidens handicapområde, og målene indenfor de væsentligste livsarenaer er pejlemærker for, om kommunen er på vej til at realisere visionen. Med dette som udgangspunkt er der udarbejdet forslag til indsatser i projektet. Det er sket med inddragelse af borgerne, fordi kommunens holdning er, at en aktiv borgerinddragelse i udviklingen af nye indsatser kan sikre, at de forandringer, kommunen sætter i gang, er i samklang med det, som borgerne efterspørger.

I denne rapport er der sat fokus på at komme med forslag til, hvordan fremtidens helhedsorienterede og sammenhængende ungeforløb skal se ud.

Kommunens indsatser i et ungeforløb skal støtte unge mennesker med funktionsnedsættelse i at komme godt i vej. De unge står på tærsklen til at et selvstændigt voksenliv og skal finde deres egne ben at stå på. De skal ofte til at finde et sted at bo for at flytter hjemmefra, til at finde en beskæftigelse efter den almindelige skolegang og til at opbygge nye venskaber og fritidsaktiviteter. Det er en sårbar tid med mange forandringer. I denne udvikling fra barn til voksen kan unge med funktionsnedsættelse møde udfordringer, som kræver en særlig støtte fra kommunen. Ofte består støtten af flere indsatser, den kan løbe over flere år og sprede sig over flere områder i kommunen. Et sammenhængende og helhedsorienteret ungeforløb koordinerer indsatserne i forhold til den unges behov. Jo bedre kommunen kan opnå denne koordination, desto bedre vil ungeforløbet fungere som et redskab til, at kommunen sammen med den unge kan lægge fundamentet for det gode liv og det aktive medborgerskab. Helhedsorienterede og sammenhængende ungeforløb kan med andre ord bane vejen mod visionen og målene.

Målet med denne rapport har været at udarbejde forslag, som kan føre til mere helhedsorienterede og sammenhængende ungeforløb. Forslagene er udarbejdet af en arbejdsgruppen, der har været sammensat af ledere og medarbejdere fra Socialområdet, Skole og Familie, Beskæftigelse samt to repræsentanter fra Handicaprådet. Den ene af disse repræsentanter er samtidig formand for Forældreforeningen i Rudersdal.

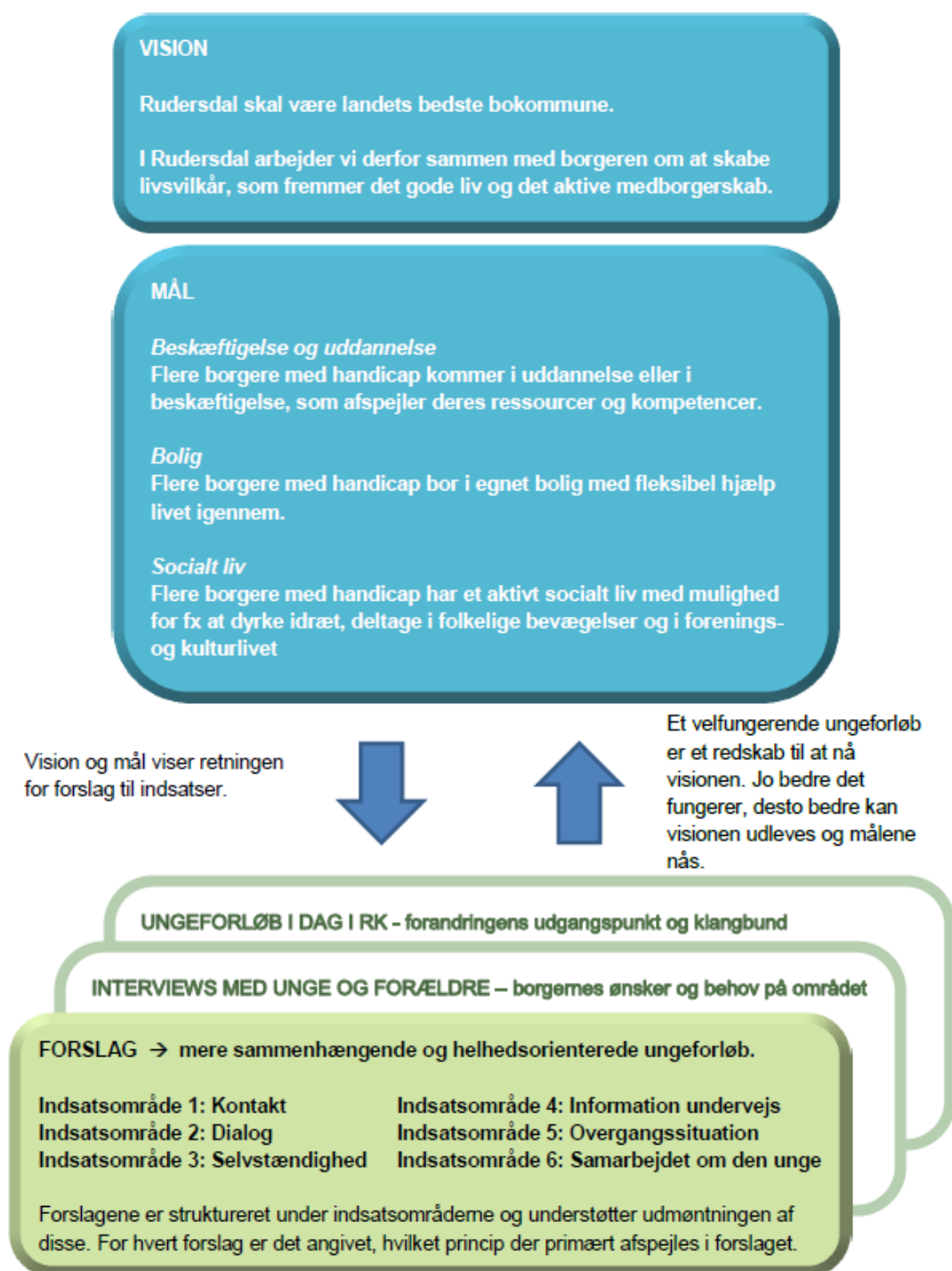
Arbejdsgruppen har grebet opgaven an på følgende måde:

I første del af rapporten gør arbejdsgruppens status på ungeforløb i Rudersdal Kommune. Afsnittet sammenfatter arbejdsgruppens fælles forståelse af, hvad der kendetegner et ungeforløb, og hvordan ungeforløb gennemføres i den administrative praksis i hverdagen.

På baggrund af denne fælles forståelse opstiller arbejdsgruppen *i anden del af rapporten* en række forslag til fremtidige indsatser. Som udgangspunkt for forslagene har arbejdsgruppen hørt unge og deres forældre om, hvordan de har oplevet de ungeforløb, som de har været igennem i kommunen. Arbejdsgruppen har lyttet og sammen uddraget, hvad det er, de unge og forældrene ønsker, og formuleret forslag, som understøtter disse ønsker. Arbejdsgruppen har identificeret 6 indsatsområ-

de, som har potentiale til at føre til mere helhedsorienterede og sammenhængende ungeforløb, hvis de udvikles. De konkrete forslag til indsatser er struktureret og udfoldet under disse 6 indsatsområder. Endvidere er forslagene udformet, så de afspejler, at vi i samarbejdet med borgeren arbejder rehabiliterende, samskabende, helhedsorienteret, vidensbaseret og innovativt samt med fleksible løsninger.

Sammenhængen i rapporten er illustreret i følgende figur.

FIGUR: Sammenhængen mellem vision og mål og rapportens forslag til indsatser

Hvordan er et ungeforløb i dag - i Rudersdal Kommune

Som optakt til forslagene har arbejdsgruppen drøftet og beskrevet det felt, som ungeforløb udspiller sig i. Vi har således drøftet målgruppe, grænser, dynamik og karakteristika ved et ungeforløb, for at få ensartet forståelsesramme, som både kan være med til at målrette forslagene og med til at sætte forslagene i perspektiv fx ved prioriteringen.

Afsnittet indeholder en beskrivelse af kendetegn for et ungeforløb. Det efterfølges af en mere konkret beskrivelse af, hvad et ungeforløb indeholder. Beskrivelsen findes i bilaget. Den er udformet som en grafisk beskrivelse af, hvordan et ungeforløb håndteres i kommunen for to fiktive unge mennesker, Mathias og Julie, der begge har et handicap. Den ene i form af ADHD, den anden i form af en udviklingshæmning. Til slut har arbejdsgruppen sammen udtaget de væsentligste forhindringer, der kan være for at opnå sammenhængende og helhedsorienteret ungeforløb.

Hvad er et ungeforløb?

Begrebet "et ungeforløb" dækker ikke over et reelt forløb men over en gruppe af indsatser, målrettet unge, der har nogle fælles kendetegn.

Et ungeforløb overfor en ung borger kan involvere flere områder, hvor der træffes konkrete afgørelser om specifikke indsatser. Der kan være tale om flere samtidige indsatser fra forskellige områder, ligesom indsatser over tid kan afløse hinanden fra områderne. Det kan være i forhold til forsørgelse, personlig støtte, uddannelse og arbejde.

Et andet kendetegn for et ungeforløb er, at forløbet ofte skal understøtte de udfordringer, der kan være i udviklingen fra barn til voksen. Det kan være at flytte hjemmefra, at få en diagnose, at få venner, at få et sexliv, at få en uddannelse eller et job osv.

Et tredje kendetegn er, at den måde kommunen tilrettelægger indsatsen i et ungeforløb både kan ske ud fra lovgivning for børn og lovgivning for voksne. Når en ung fylder 18, skifter den unge status fra barn til voksen i loven. Det betyder et skift i den måde indsatsen i ungeforløbet skal tilrettelægges på. Et skift betyder ændrede rettigheder for den unge. Men det betyder samtidig, at behandlingen af indsatsen skifter område i kommunen, og det betyder, at den unge skifter sagsbehandler i sit forløb. Herudover ændres måden, som den unge bliver mødt på i kommunen. I barneårene mødes barnet/den unge støttende og familieorienteret. Forældrene inddrages i beslutningerne og hele familiens situation tages i betragtning. Når den unge bliver myndig, bliver der stillet større krav til den unge voksne om at deltage og selv tage stilling. I de unge år lægger lovgivningen op til støtte og omsorg med stor fleksibilitet i forhold til den enkeltes situation. I voksenårene ses lovgivningen i højere grad som et tilbud, som borgerne aktivt kan til- eller fravælge. Samtidig er pårørende m.v. udelukkende part i sagen, hvis borgeren tilvælger dette, hvilket betyder, at forældrene ikke nødvendigvis inddrages.

Hvem er målgruppen?

Unge mennesker i et ungeforløb er i alderen fra ca. 16 - 30 år og har behov for en indsats i kommunen. Det er ikke muligt at sige helt præcist, hvilken aldersgruppe, der kan modtage et ungeforløb. Det afgøres ud fra det konkrete behov hos den enkelte unge. Dog er 30 år den maksimale alder for en indsats i beskæftigelsesområdet, og her er der ikke mulighed for fleksibilitet på grund af loven.

Den typiske alder for unge, der har brug for et ungeforløb, er omkring 18 – 20 år.

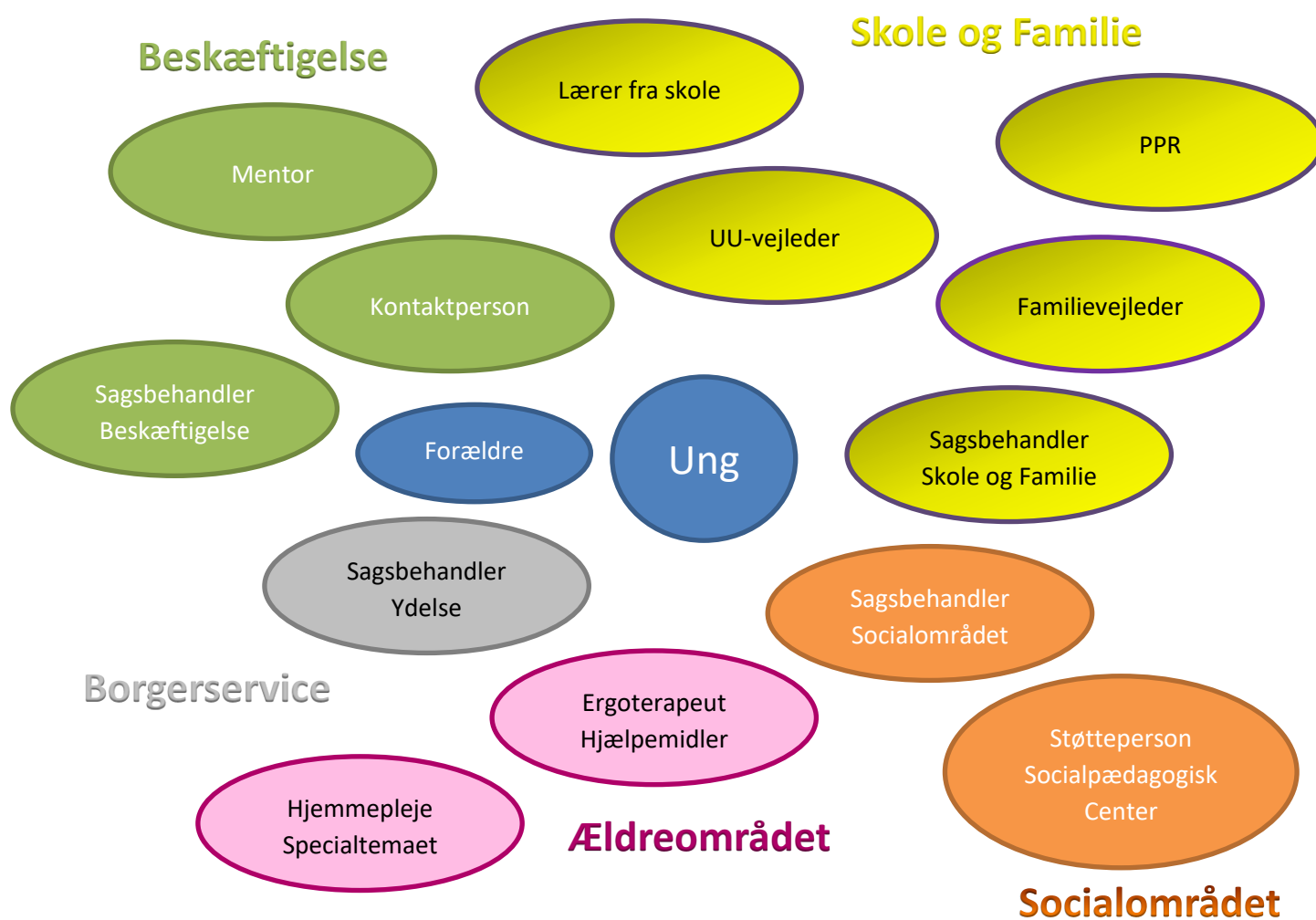
Hvordan ser et ungeforløb konkret ud i dag i kommunen?

En indsats kan iværksættes fra flere myndighedsområder:

- Forebyggelse og Rådgivning (under Skole og Familie)
- Jobcentret (under Beskæftigelse), herunder Ydelsesområdet (under Borgerservice)
- Rådgivning og Bevilling (under Socialområdet).
- Ældreområdet

Undervejs i et ungeforløb er der mange parter involverede. Se figuren

Et par fiktive eksempler på ungeforløb, som de kunne se ud i dag, er lagt ved som bilag.

Det drejer sig om uddrag af:

- Et ungeforløb for Mathias, som har et handicap i form af ADHD
- Et ungeforløb for Julie, som har et handicap i form af en udviklingshæmning.

Benspænd i et ungeforløb

I kommunen gør vi os mange tanker om, hvordan ungeforløb kan forløbe bedst muligt. Ved de særlig vanskelige tidspunkter i sagsbehandlingen - fx når en ung fylder 18 år - har vi skrevet ned, hvem der gør hvad, hvordan og hvornår, så alle ved, hvordan vi arbejder sammen om sagen.

For at sikre en god indsats ved i overgangen fra barn til voksen indleder vi et samarbejde på tværs af området, når den unge fylder 16 år. Skole og Familie begynder at forberede familien på, at der vil ske forandringer, når den unge fylder 18 år, og der bliver taget kontakt til voksenområdet, i første omgang Socialområdet, senere Beskæftigelse, hvis det er relevant.

I dagligdagen er der meget, der går godt, men da vi gerne vil gøre det endnu bedre, har vi i arbejdsgruppen sat os for indledningsvis at undersøge, hvad der kan være med til at spænde ben for, at en ung oplever et koordineret og sammenhængende ungeforløb.

Vi har derfor beskrevet to sager, som de kunne se ud for to unge med forskellige typer af handicap (se bilaget). Efter at have drøftet de to eksempler, vil vi i arbejdsgruppen pege på tre omstændigheder ved et ungeforløb, som muligvis kan spænde ben for en god oplevelse. De tre benspænd er konstante dilemmaer i kommunens håndtering af ungeforløb. Som kommune skal vi løbende overveje, hvordan vi kan overkomme disse dilemmaer.

Arbejdsgruppen har anvendt overvejelserne om benspænd i behandlingen af de efterfølgende interviews med de unge og deres forældre. Benspændende behøver ikke nødvendigvis at udgøre problemer i forhold til at nå et sammenhængende og helhedsorienterede ungeforløb.

1. Møder den unge for mange medarbejdere?

I et ungeforløb møder den unge mange medarbejdere, som skal samarbejde med den unge og evt. den unges forældre om at løse udfordringer på områder i livet, så som fx forhold til familie, bolig, job og økonomi. Medarbejderne kan udfylde alle de roller og jobfunktioner rundt om den unge og forældrene, som står i figuren ovenfor.

Grunden til, at der er mange medarbejdere i et ungeforløb skyldes, at der ikke er én medarbejder, som kan det hele. Hver medarbejder i forløbet skal bidrage med sin særlige viden. I de fleste ungeforløb samarbejder flere medarbejdere med den unge samtidigt.

Når den unge bliver 18 år, skal der en helt anden viden til at støtte den unge i livet. Det er fordi, der gælder forskellige love for børn og for voksne. Så når den unge bliver 18 år, bliver det nødvendigt at skifte sagsbehandler, for at den unge kan komme til at arbejde sammen med en sagsbehandler, som kender til lovgivningen for voksne.

Andre gange sker det, at en ung borger får løst en udfordring i sit liv og skal til at tage fat på andre områder. Her kan det også være nødvendigt at skifte kontaktperson, så en kontaktperson med viden om det nye område kan hjælpe til.

Ind imellem sker det, at en medarbejder bliver syg, skifter job eller skal have nye opgaver. Så bliver det også nødvendigt at skifte medarbejder.

2. Deltager den unge i for mange og for store møder?

For at samle al den viden som alle har, bliver der holdt mange møder undervejs. Når der er mange udfordringer, der skal løses, kan der godt være omkring 5 - 8 medarbejdere, som mødes med den unge. Medarbejderne skal fx vide noget om lovgivninger og om, hvilke muligheder, der er for at støtte den unge i den unges nuværende situation.

3. Skal den unge gentage sig selv unødigt?

Når medarbejdere skiftes ud i et ungeforløb er der brug for, at viden om den unge og sagen overleveres fra en medarbejder til en anden. Det er desværre ikke al viden, som kan deles. Kendskabet til den unges stærke og svage sider og de mange erfaringer, man har med hinanden fra et samarbejde, kan ikke beskrives udtømmende. Det kan også ske, at medarbejdere har svært ved at dele viden med hinanden, fordi de bruger forskellige computersystemer til at holde styr på sagen. Endelig er tidspunktet for overlevering sårbart for menneskelige fejltagelser, så noget glipper. Alt dette betyder, at den unge måske vil opleve at skulle fortælle om sin situation flere gange.

Forslag til fremtidige indsatser

Hvem har vi talt med?

For at kunne komme med forslag til indsatser til forbedring af ungeforløbene besluttede arbejdsgruppen at tale med unge, som havde været igennem et ungeforløb, og med pårørende, hvis børn havde været igennem et ungeforløb.

Vi talte med 4 unge. To kvinder på 22 og 23 år og to mænd på 19 og 31 år. Herudover talte vi med 4 forældre til unge, som har haft en sag i kommunen fra de var børn til de blev voksne. De har dermed prøvet at have en "overgangssag", altså en sag, hvor den unge skifter område i forbindelse med, at de fylder 18 år. Forældrene var tilfældigt valgt, dog viste det sig tilfældigvis, at alle de valgte børn var diagnosticeret med autisme. Det viste sig også, at alle børn havde deltaget i et Særligt Tilrettelagt Uddannelsesforløb.

Arbejdsgruppen har brugt den viden, vi har fået fra samtalerne til at drøfte, hvad de unge og deres forældre ønsker og har behov for, samt hvor kommunen skal hen i sin udvikling for at imødekomme disse ønsker og behov. På baggrund heraf er arbejdsgruppen kommet med forslag til nye tiltag, som kan støtte denne udvikling.

Arbejdsgruppen har sammenfattet resultatet fra drøftelserne i 6 overordnede indsatsområder. De afspejler i koncentreret form, de områder, man med fordel kan sætte fokus på i udviklingen mod mere helhedsorienterede og sammenhængende ungeforløb. Forslagene er struktureret under disse indsatsområder. Vi har endvidere skitseret, hvordan forslagene ligger i forlængelse af de principper, vi ønsker at arbejde efter på handicapområdet, sådan som det er beskrevet i vision og mål. Grundlæggende arbejder vi ud fra det rehabiliterende perspektiv i vores indsatser, men den rehabiliterende arbejdsmetode er et mere fremherskende træk i nogle forslag end i andre. Indsatsområderne og forslagene afspejler også, at det ikke er alle de påpegede dilemmaer i kommunens håndtering af ungeforløb, der i praksis spænder ben for at nå mere sammenhængende og helhedsorienterede ungeforløb. Det kom bag på medlemmerne af arbejdsgruppen.

Der er forskel på den opgave, som den unge og den unges forældre har i et ungeforløb. Den unge skal træffe beslutninger om sit eget liv, mens forældrenes opgave er, at støtte deres barn i at træffe gode beslutninger for sit liv. Derfor har vi delt forslagene op i to typer indsatsområder:

- indsatsområder, som i overvejende grad er rettet mod de unges behov og ønsker
- indsatsområder, som i overvejende grad er rettet mod forældrenes behov og ønsker

Dog vil det være sådan, at selvom et konkret forslag er inspireret af fx de unges ønsker og behov, kan det også have værdi for forældre og omvendt.

Nedenfor er en sammenfatning af samtalerne.

De unge fortæller

Når de unge fortæller, hvad har oplevet som værdifuldt og nyttigt for deres situation i samarbejdet med kommunen er det meget forskelligt, hvad de peger på. Det kan fx være mødet med en særlig medarbejder, som gør en forskel, eller at kommunen tilbyder rammer, som åbner op for nye sociale fællesskaber. Det kan også være kontant støtte i form af en pension eller en lejlighed.

De unge oplever kontakten med kommunen uoverskuelig og forvirrende. De går fra det ene område til det andet med nye sagsbehandlere. Det betyder, at de unge skal fortælle deres historie flere gange. Det betyder også, at den unge skal lære nye medarbejdere at kende og have en fornemmelse af "hvem sidder jeg overfor" før de ved, hvor meget tillid, de kan placere hos medarbejderen og dermed hvor meget, de kan åbne sig op. Ofte føler de unge, at kommunikationen går over hovedet på dem. De forstår ikke, hvad der skal ske.

Der er et ønske om én indgang til kommunen, én gennemgående sagsbehandler. Der er også et forslag om, at møder foregår på hjemmebane, hvor den unge føler sig tryk. En borger foreslår, at der bruges billeder som hjælp til forklaringen om, hvad der skal ske.

Overordnet har de unge været glade og taknemmelige for at blive interviewet. Det har givet dem mulighed for at fortælle deres historie om kontakten til kommunen i en helhed. Det er en historie, som ikke er blevet fortalt før, og som de oplevede som væsentlig at fortælle.

Forældrene fortæller

Når forældrene fortæller om det, de har oplevet som værdifuldt i samarbejdet med kommunen, peger de på, at der er en fælles plan om barnet, og at forløbet har været koordineret.

Forældrene har savnet information undervejs i forløbet. De har blandt andet savnet information om lovgivningen, overblik over, hvilken hjælp man kan få og konsekvenserne af at sige ja eller nej til et tilbud. Forældrene vil gerne hjælpe deres barn med at træffe gode valg. Til at løse denne opgave har de brug for at blive klædt på.

Omkring overgangen fra børneområdet til voksenområdet, siger forældrene, at overdragelsesmøderne fungerer godt. De siger også, at de vanskeligt kan se, hvordan det skal kunne gøres på en anden måde. Det gør ikke noget, at man skal skifte område, hvis bare man ved, hvem man skal henvende sig til. For forældrene er det vigtigt, at der er en ansvarlig person, men også at medarbejderne tager medansvar for at løse udfordringerne, så man ikke står alene om opgaven.

En overgang, som dog ikke fungerer så godt er overgangen fra et STU-forløb og videre til andre tilbud. Her er der huller. Der er fx ikke tilstrækkelig information om, hvad der skal ske og hvornår. Et forældrepar havde ved afslutningen af STU selv sat et møde i stand mellem parterne, selvom dette burde være en myndighedsopgave.

Forældrene føler ikke, at deres erfaringer med deres barn har tilstrækkelig værdi i det kommunale system. Selvom de har stort kendskab til barnets udfordringer, bliver deres udsagn ikke altid mødt med åbenhed, men med en bedrevidenhed omkring barnets problemer af medarbejdere, som kun

har kortvarigt kendskab til barnet. Forældrene taler dog varmt om de medarbejdere, de har mødt undervejs og føler sig godt behandlet af den enkelte.

Overordnet har forældrene udtrykt taknemmelighed over at få lov til at fortælle deres historie.

Indsatsområde 1: Kontakt (ung)

Den unges ønsker og behov

- At have én sagsbehandler
- At vide, hvem der er sagsbehandler
- At kunne komme i kontakt med sin sagsbehandler / støtteperson

Hvor skal vi hen for at imødekomme den unges ønsker og behov

- Der skal være så få sagsbehandlerskift som muligt i et ungeforløb
- Det skal være let at komme i kontakt med sagsbehandler
- Det skal være tydeligt for den unge og forældre, hvilke ansvarsområder og roller, de enkelte sagsbehandlere har
- Det skal tydeliggøres overfor den unge og forældre, hvordan og hvornår samarbejde med voksenområdet - eller andre områder – indledes

Arbejdsgruppen foreslår:

Vi arbejder rehabiliterende. Vi møder borgerne på deres præmisser ved:

1. At unge informeres bedre om deres sag og kommunes tilbud. Det kan fx være at udbrede kendskabet til sagsbehandler-vagtordninger, at den unge informeres, når deres sag indledes i voksenområdet, at de unge tydeligt informeres om, hvordan de kan komme i kontakt med deres sagsbehandler, at de unge løbende orienteres om, hvad der sker i deres sag, og at vi gøre breve til de unge mere forståelige og nærværende. Det vil sige, at breve formuleres mindre standardiserede. Formidlingen skal ske på den måde, som den unge ønsker - og med en kommunikationsform, som er tilpasset den unges behov.

Vi arbejder helhedsorienteret. Vi styrker en sammenhængende indsats i ungeforløb ved:

2. At der holdes møde så tidligt som muligt med den unges sagsbehandlere fra kommunen og jobcenteret, både for at der kan ske en glidende overgang og for at undgå genfortællinger
3. At vi styrker samarbejdet om en ungesag internt. Fx ved at Jobcenteret indkaldes til mødet omkring den unge ved 17½ år for at kunne bidrage til en glidende overgang, at opgaven med at afgøre oplagte pensionssager er fleksibel, så den kan færdiggøres i flere områder, og den unge dermed undgår sagsbehandlerskifte på denne type sag, at der foreligger en langsigtet plan, allerede i det 16-17 år, som jobcenteret er en del af, så der ikke kommer perioder, hvor der ikke sker noget.
4. At der tilknyttes en gennemgående koordinerende sagsbehandler til et ungeforløb evt. med en bagvagt. Den koordinerende sagsbehandler skal være med til at opsamle og videregive viden i

forløbet og stå for den praktiske koordination hele vejen rundt om borgeren og borgerens familie både indadtil i kommunen og udadtil i forhold til eksterne samarbejdspartnere.

Vi arbejder med fleksible løsninger. Vi tilpasser os de unges behov og kontakten med dem ved:

5. At der arbejdes på at gøre det lettere for unge at være i kontakt med kommunen. Det kunne fx være ved at udlevere direkte telefonnumre til sagsbehandlere (kræver arbejdsmobiltelefoner), ved at gøre det muligt at sms frem og tilbage med de unge, benytte nyere digitale platforme som facebook og chatroom til at tale med de unge, ved at oprette en unge-hotline / en åben rådgivning for unge i forhold til myndighedsområdet eller ved at give de unge mulighed for selv at vælge kontaktfom.
6. At omorganisere kommunen for at imødekomme ungegruppens behov. Man kunne således overveje, at opbryde de organisatoriske opdelinger og skabe en ny organisering, der understøtter det samlede arbejde med unge handicappede på en mere samlet måde. Områderne i kommunen er skabt efter et administrativt behov, som et udtryk for, at det er lovgivning og økonomiforvaltning, der sætter rammerne for indsatsen. Det kunne udfordres. Nogle kommuner gør det som "frikommune", måske kan det gøres mere enkelt. Det at fagligheder sidder tættere fysisk sammen kan styrke vidensdelingen og sammenhængskraften i forløbene. Det kan også realiseres via visitationsudvalg på tværs.

Indsatsområde 2: Dialog (ung)

Den unges ønsker og behov

- At forstå, hvad der bliver sagt
- At blive lyttet til
- At omgivelserne for mødet er trygge

Hvor skal vi hen for at imødekomme den unges ønsker og behov

- Skabe nærhed i samtalen
- Øge brugen af understøttende og overbliksskabende kommunikationsmidler – forklaring på flere måder
- Øge opmærksomhed på tempo i mødet
- Øge opmærksomhed på opfølgningen på mødet

Arbejdsgruppen foreslår:

At vi arbejder rehabiliterende. Vi styrker de unges mulighed for at følge med i deres egen sag ved:

7. At mødeindholdet gøres tilgængeligt for den unge. Det kan fx ske ved at have mulighed for at optage møder. Det kunne være på sin iPhone, eller have mulighed for at filme mødet, så den kan ses igen. Etik såvel som lovgivning skal overvejes i forhold til dette forslag.

Vi arbejder med fleksible løsninger. Vi tilpasser os de unges behov og kontakten med dem ved:

8. At mødestedet med borgeren bliver mere fleksibel. Fx at man kan benytte mødesteder som cafe Farumhus, være hjemme hos den unge eller benytte walk-and-talk.

Vi arbejder samskabende. Vi kan arbejde samskabende sammen med de unge om:

9. At indrette lokaliteter, så de underbygger møderne og kontakten. Der kan fx være ved at indrette samtalerum/stuer der indbyder til ro og omsorg (ikke kommunekontor indretning), eller indrette et børne- og ungemiljø i bygningen, så det bliver mere hyggeligt og trygt, når der holdes samtale.

Vi arbejder vidensbaseret og innovativt. Vi kan arbejde nytænkende ved:

10. At rammer for mødet (før, under og efter) med de unge udvikles. Her kan man se på, hvordan tempoet i mødet kan styres, på midler til at kommunikere fx oversigter og billeder. Og på hvordan man efter mødet kan følge op sammen med den unge omkring, hvad der blev sagt og aftalt. I den forbindelse kunne man udvikle redskaber, som kan hjælpe den unge med at holde styr på aftaler. Ved fællesmøder udsendes dagsorden samt relevant materiale til den unge før møde, referat med aftaler samt kontaktoplysninger efter møde. Man kunne også sende billeder af dem, der deltager på mødet ud med dagsordenen.
11. At der gennemføres relevant kompetenceudvikling til medarbejdere. Fx i samtalemetoder, mødemetoder.

Indsatsområde 3: Selvstændighed (ung)

Den unges ønsker og behov

- Selv at kunne bestemme
- At der bliver lyttet til ens ønsker

Hvor skal vi hen for at imødekomme den unges ønsker og behov

- Støtte op omkring borgerens ønske for et godt liv
- Give borgeren tilstrækkelig information
- Give borgeren indflydelse gennem flere valg
- At lytte

Arbejdsgruppen foreslår:

Vi arbejder rehabiliterende. Borgerens ønsker og drømme kommer tydeligere frem ved:

12. At sikre, at medarbejderne er kvalificerede til at lytte aktivt.
13. At gensidigheden i samarbejdet udvikles og understøttes. Fx ved at aftalerne er korte og tydelige.

Vi arbejder samskabende. Vi kan arbejde samskabende sammen med de unge om:

14. At udvikle netværksmøder, hvor den unge selv medvirker i forberedelsen af mødet med medarbejderne. Både for at udarbejde en dagsorden og at finde ud af, hvem der skal deltage i netværksmødet. Efter forberedelse holdes 1-2 netværksmøder, hvor alle forud er forberedt med dagsorden og opmærksomhedspunkter. En mødeleder holder tråden og sørger for, at alle inddrages. Der er en hel manual for denne metode.

Vi arbejder med fleksible løsninger. Det kan vi gøre ved:

15. At udvikle muligheden for at skræddersy og tilpasse løsninger til den enkelte borger.

Indsatsområde 4: Information undervejs (forældre)

Forældrenes ønsker og behov:

- Information om lovgivning
- Information med oversigt over tilbudsmuligheder
- Information om konsekvenser af ja eller nej til tilbud

Hvor skal vi hen for at imødekomme forældrenes ønsker og behov

- Øge forældrenes mulighed for at være gode rådgivere for deres barn undervejs i forløbet
- Kommunen skal være mere pro-aktiv undervejs

Arbejdsgruppen foreslår:

Vi arbejder rehabiliterende. Vi møder borgerne på deres præmisser ved:

16. At der udarbejdes informationsmateriale, som bredt fortæller om den unges rettigheder.

Vi arbejder vidensbaseret og innovativt. Vi kan arbejde nytænkende ved:

17. At der udarbejdes små videoer (evt. animation) til hjemmesiden, hvor unge selv fortæller om deres muligheder og om, hvordan man som ung kan gribe det an.

Se fx: <https://www.youtube.com/watch?v=-xSREHfi1AY> Den handler om noget helt andet (anorexi). Konceptet er fint.

Indsatsområde 5: Overgangssituationer (forældre)

Forældrenes ønsker og behov:

- Vigtigst at vide, hvem der er sagsbehandler
- Overgang fra STU og videre andre tilbud kan forbedres

Hvor skal vi hen for at imødekomme forældrenes ønsker og behov

- At informationen omkring overgangsfasen til den unge gøres tydeligere

- At der sættes fokus på senere overgange i forløbet - efter det 18 år
- Det skal være tydeligt, hvem der gør hvad
- Et gennemgående kendskab til sagn

Arbejdsgruppen foreslår:

Vi arbejder samskabende. Vi kan arbejde samskabende sammen med de unge og de unges familier om:

18. At udarbejde informationsmateriale om overgangen, når den unge fylder 18 år – fx baseret på materiale fra Gentofte kommune. I den forbindelse kan der udarbejdes en oversigt til forældre med et flowdiagram over vejen i sagssystemet fra barn til voksen.

Vi arbejder helhedsorienteret. Vi styrker en sammenhængende indsats i ungeforløb ved:

19. For STU-elever – At der udarbejdes samarbejdsaftale på tværs af områder, som sikrer, at der er en koordinering af sideløbende indsatser og udslusning fra STU. Kan ses i sammenhæng med punkt 4.

Vi arbejder vidensbaseret og innovativt. Vi kan arbejde nytænkende ved:

20. At der udarbejdes en oversigt til forældre over, hvem der indgår i netværket om den unge – fx som en personlig side på hjemmesiden.
21. At der udvikles apps til at lette de forskellige overgange.

Indsatsområde 6: Samarbejdet om den unge (forældre)

Forældrenes ønsker og behov:

- At der bliver lyttet til forældres erfaringer med den unge
- At forældrene er den største ressource i den unges liv

Hvor skal vi hen for at imødekomme forældrenes ønsker og behov

- At forældres erfaring med og kendskab til deres barn inddrages aktivt i samarbejdet med kommunen i tilrettelæggelsen af forløbet.
- At understøtte samarbejdet, så der er en gensidig forståelse af, at såvel forældre som medarbejdere kan bidrage med hver deres viden og ressourcer i den unge borgers møde med kommunen.

Arbejdsgruppen foreslår:

Vi arbejder helhedsorienteret. Vi styrker en sammenhængende indsats i ungeforløb ved:

22. I et ungeforløb med unge under 18 år skal der med jævne mellemrum være faste tidspunkter, hvor medarbejder og forældre kort taler om, hvordan forældrene føler sig inddraget, og om de synes, at deres viden om den unge har vægt. Samtalen understøttes af en kort pjece til forældrene, som fortæller om pårørendesamarbejdet og om de gensidige forventninger.

Vi arbejder samskabende. Vi kan arbejde samskabende sammen med de unge og de unges familier om:

23. At afholde informationsmøder for pårørende

Vi arbejder samskabende. Vi kan arbejde samskabende sammen med de unge om:

24. At arbejde aktivt med i højere grad at bruge den unges netværk forældre - plejeforældre, af-
lastningsfamilier, eller dem der har børnenes fortrolighed i ungeindsatsen.

Bilag

Hvordan ser et ungeforløb ud i Rudersdal Kommune?

INDHOLD

Bilaget nedenfor indeholder et par fiktive eksempler på ungeforløb, som de kunne se ud i kommunen i dag.

Det drejer sig om uddrag af:

- Et ungeforløb for Mathias, som har et handicap i form af ADHD
- Et ungeforløb for Julie, som har et handicap i form af en udviklingshæmning.

I forhold til hvert af ungeforløbene er den unge Mathias og Julie kort beskrevet med deres situation, sådan som den tager sig ud, da deres familier tager kontakt til kommunen. På baggrund af den beskrivelse har arbejdsgruppen kortlagt, hvordan kommunen håndterer sagen. Undervejs i forløbet hos Mathias og Julies har arbejdsgruppen lagt almindelige livshændelser ind i forløbet (som fx når Mathias ikke at møder i gymnasiet for til sidst at blive smidt ud) for at undersøge, hvordan kommunen understøtter denne udfordring.

Beskrivelsen kan læses som en fortløbende proces. I en kolonne i beskrivelsen vises alderen efterhånden, som den unge bliver ældre i forløbet. I en anden kolonne beskrives den unges nuværende livssituation eller livsomstændigheder i mørkegrønne kasser. I en tredje og fjerde kolonne vises den kommunale håndtering og samspil i situationen. Hvem gør hvad. Vi har yderligere i forløbet for Mathias talt op undervejs, hvor mange og hvem der på givne tidspunkter er involveret i sagen.

Her følger en oversigt over farvekoderne i forløbet. Hver part har sin farve.

Hvordan ser et ungeforløb ud i dag i Rudersdal Kommune - Mathias

15 år

Forældre henvender sig til kommune - SKF

Skoleforløb og hjemmeliv er udfordrende

6

Sagsbeh. SKF
PPR
UU-vejleder
Familievejleder
Kontaktperson
Lærer

Mathias

Mathias er 16 år.

Han har siden den tidlige skolealder haft vanskeligheder med at indgå i undervisningen.

Da Mathias er 15 retter forældrene henvendelse til Skole/Familie, da de oplever både skoleforløb samt hjemmelivet som udfordrende.

De har selv været i kontakt med sundhedsvæsenet, og da Mathias er 16 bliver han diagnosticeret med Aspergers og ADHD.

Det vurderes fra sundhedsvæsenet, at Mathias har behov for intensiv støtte i såvel undervisningsregi samt socialpædagogisk.

SKF - Psykosociale team modtager henvendelsen. Familien kontaktes af sagsbehandler mhp. møde (§11)

SKF - Familiehusets åbne familierådgivning modtager henvendelsen. Familien tilbydes 1 – 3 samtaler med medarbejder. (§11.1)

Netværksmøde med relevante personer (§50 – varighed 4 mnd)

Familien visiteres til det psykosociale team

Der iværksættes indsatser, fx kontaktperson, aflastning, familiebehandling. (§52)

Sagsbeh. SKF
PPR
UU-vejleder
Kontaktperson
Lærer

16 år

Familien iværksætter udredning i sundhedsvæsenet

Udredning

5

Familien kontaktes af
Handicaptteam
Familievejleder
UU vejleder

Familien visiteres til handi-capteamet

Familievejleder kontakter familie mhp rådgivning

Handicaptteamet holder opfølgingsmøde med forældre og gerne barn

UU-vejleder kontakter familien mhp ungdomsud-dannelse

Handicaptteam kontakter Socialområdet

Socialområdet fordeler sag til saasbehandler

Handicaptteamet indkalder til et fællesmøde:
- Sagsbehandlere fra Handicaptteam, Socialområde, Beskæftigelse
- Familien
- Evt. UU

8

Sagsbeh. SKF
Sagsbeh. Besk
Sagsbeh. Soc.
PPR
UU-vejleder
Kontaktperson
Lærer

17½ år

Ungeforløb Mathias fortsat ...

18 år

Mathias har problemer med fremmøde i gymnasiet

Socialområdet indkalder til samtale med den unge (og forældre) mhp VUM (§12)

Der iværksættes indsatser, fx socialpædagogisk støtte

Skoleproblemer

Socialområdet kontakter Jobcenter

Jobcenter indkalder den unge (og forældre) til samtale.

Der iværksættes indsatser fx mentorstøtte til gymnasiet (§ 31.9 varighed 3 – 6

Mathias smidt ud af gymnasium

Skolestop

Mathias skal flytte hjemmefra

Boligsituation

6

Kontaktpæd. SPC
Sagsbeh. Soc
Sagsbeh. Besk.
Sagsbeh. Ydelse
UU-vejleder
Mentor

Socialområdet indkalder til samtale til afklaring af bosituation

Jobcenter indkalder den unge til samtale.

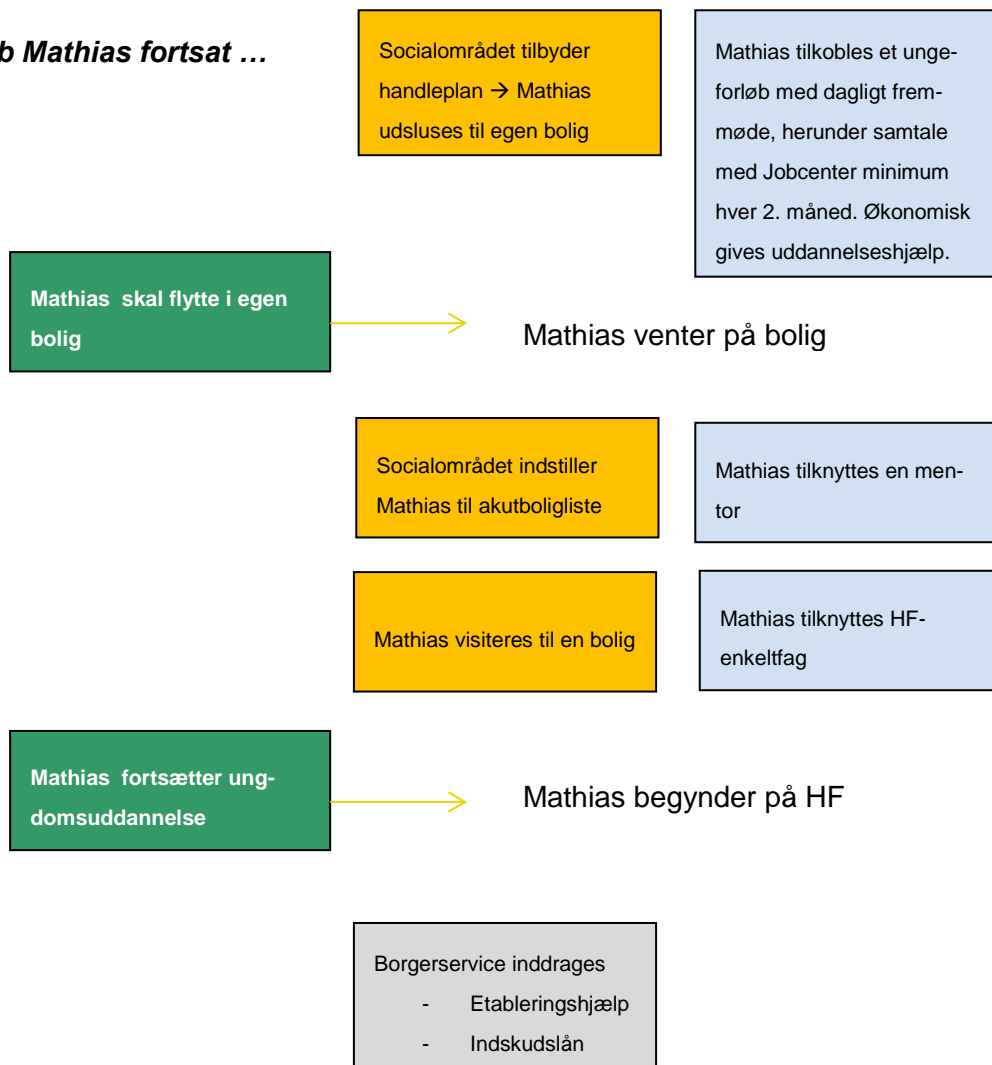
Socialområdet iværksætter et udredningsforløb til afklaring af egen bolig eller botilbud (SEL §107)

Jobcenter afklarer og udreder. Tilbyder aktiviteter og tilbud

Socialpædagogisk Center foretager udredning af støttebehov i midlertidigt botilbud (§107)

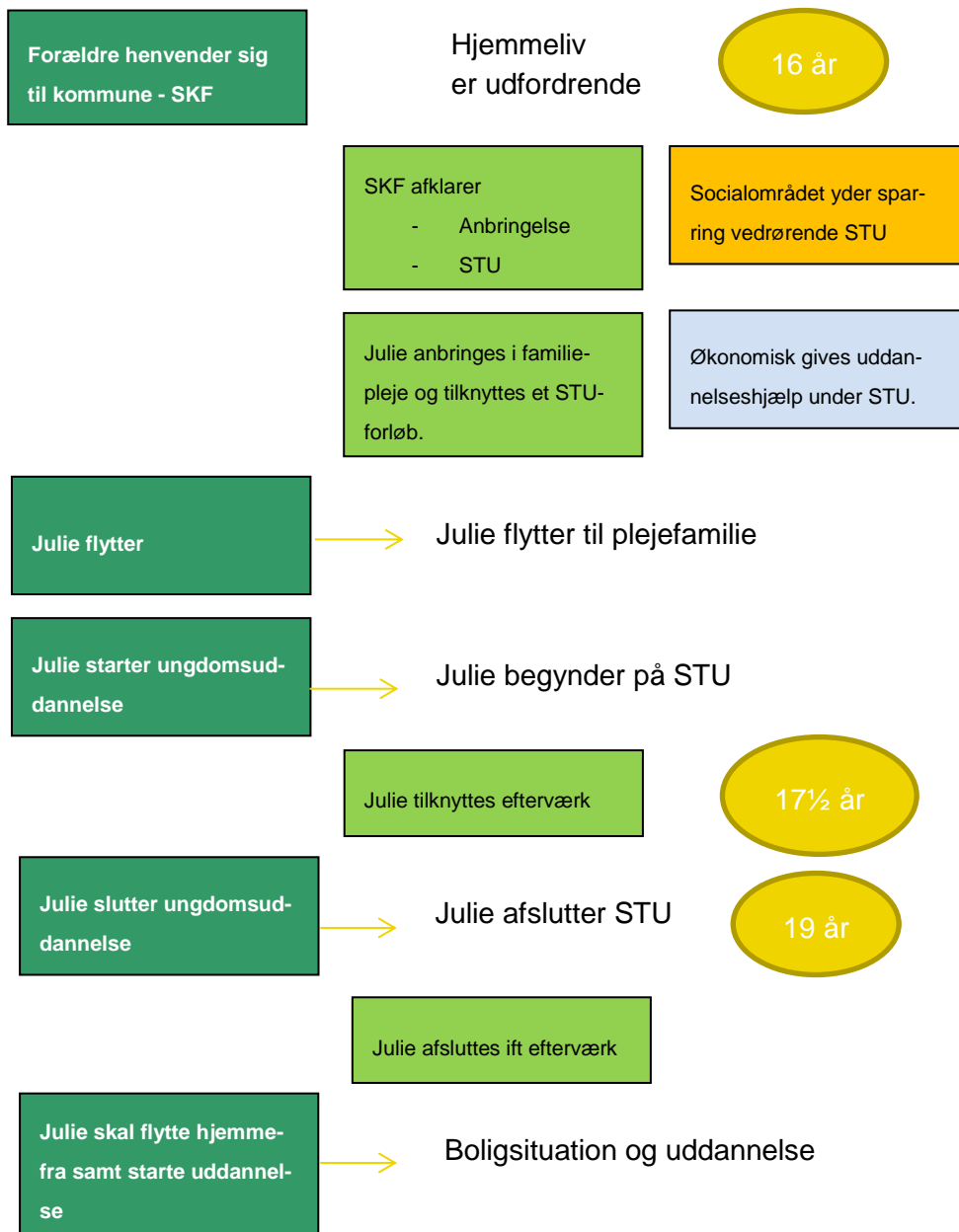
Jobcenter tilbyder mentorstøtte inden en måned

Ungeførløb Mathias fortsat ...

Hvordan ser et ungeforløb ud i dag

i Rudersdal Kommune - Julie

Julie

Julie er 16 år.

Hun er født med en kromosomfejl, som bevirker, at hun har store kommunikative og sociale vanskeligheder.

Hun har gået i specialklasse, og der har været bevilget tabt arbejdsfortjeneste samt aflastning til familien.

Forældrene henvender sig, da de har svært ved at få hverdagen til at hænge sammen.

